

METODOLOGIA DE LA DEMOGRAFIA DE LES EMPRESES INSCRITES EN LA SEGURETAT SOCIAL DEL SECTOR TURÍSTIC

1. Introducció

Atesa la importància del teixit empresarial a l'hora d'analitzar l'estructura econòmica de qualsevol regió i la del sector turístic a l'arxipèlag, l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) ha desenvolupat l'operació «Demografia de les empreses inscrites en la Seguretat Social del sector turístic». Aquesta nova operació permet seguir tant l'evolució del nombre d'empreses relacionades amb el sector turístic que operen a l'arxipèlag com el registrament de les noves altes i baixes.

2. Font i àmbit temporal

Els resultats d'aquesta operació s'extreuen del fitxer de Comptes de cotització inscrits en la Seguretat Social, informació que l'Ibestat rep amb freqüència trimestral. En línies generals, el fitxer de què disposa l'Ibestat es deriva de l'extracció que es fa el darrer dia de cada trimestre de la base de dades de la Seguretat Social.

3. Àmbit poblacional

Per a l'elaboració d'aquesta demografia d'empreses, s'ha utilitzat la informació que prové dels comptes de cotització inscrites a la Seguretat Social. En concret s'inclouen en el Règim General (el Sistema Especial Agrari també hi està inclòs, però s'exclou el Sistema Especial de Treballadors de la Llar), el Règim de la Mineria del Carbó i el Règim Especial de Treballador de la Mar. A més, del Sistema Especial Agrari solament s'inclouen aquells comptes de cotització en situació de *període d'activitat* en la data de referència de los dades (règim 0163). Quant a l'activitat econòmica que desenvolupen les empreses, s'inclouen tots aquells comptes de cotització que se dediquin a qualsevol activitat exceptuant aquelles dedicades a l'*Administració Pública i defensa i Seguretat Social obligatòria* (divisió 84 de la CNAE-09).

Val a dir que cada compte de cotització agrupa un col·lectiu de treballadors que pertanyen a una mateixa empresa, que desenvolupen la seva activitat laboral en una mateixa província i que, a més, tenen característiques homogènies pel que fa a la cotització. És a dir, un mateix empresari pot disposar de diversos comptes de cotització en una mateixa província. Per tant, per tal d'oferir resultats relatius a l'empresa, s'ha duit a terme un procés d'agrupament en una única unitat de tots els comptes de cotització amb un mateix número d'identificació fiscal.

Pel que fa a aquesta operació, es considera empresari la persona física o jurídica, pública o privada, i sigui quina sigui la motivació de la seva activitat, per a la qual treballen les persones que s'inclouen en l'àmbit d'aplicació de la Seguretat Social. En aquest sentit, convé esmentar que la demografia empresarial que es presenta aquí tan sols inclou les empreses que cotitzen a la Seguretat Social, i se n'exclouen les que no ho fan. També queden fora de l'àmbit poblacional els treballadors per compte propi.

4. Àmbit territorial

L'objectiu d'aquesta operació estadística és oferir dades de la demografia de les empreses inscrites en la Seguretat Social en el sector turístic per a cada una de les illes de l'arxipèlag balear. Pel que fa a la distribució territorial, l'Ibestat ha optat per abordar-la des d'un punt de vista institucional. En aquest sentit, es considera com a únic domicili de l'empresa el d'inscripció del compte de cotització principal de l'empresa. D'aquesta manera, al contrari del que succeiria mitjançant la distribució geogràfica per activitat, es reconeix a cada empresa un únic domicili, que pot estar ubicat a les Illes Balears o a qualsevol altra província de l'Estat espanyol.

5. Àmbit sectorial

Atès que el propòsit d'aquesta operació és aportar resultats per activitat econòmica de l'empresa, se n'ha duit a terme un procés d'estimació en funció del nombre de treballadors. En efecte, a causa que el procés d'obtenció de les dades utilitza com a font original el registre de comptes de cotització i que, com s'ha explicat, en aquest fitxer poden constar, per a una mateixa empresa, diversos registres amb activitats diferents, s'ha aplicat un procediment per imputar a cada empresa una única activitat econòmica.

El sistema d'imputació utilitza com a referència el nombre de treballadors inscrits en cada compte de cotització. En concret, l'estimació de l'activitat econòmica —segons la *classe* de la CNAE-2009—, es fa a partir de la suma dels treballadors per a cada nivell de classificació d'activitats. En aquest sentit, es calcula el nombre de treballadors de cada empresa per *secció*, *divisió*, *grup* i *classe*, i se segueix el procés següent: se selecciona la secció amb més treballadors; dins aquesta, es tria la divisió amb més afiliats, en la qual s'elegeix el grup amb més treballadors, i dins d'aquesta darrera se selecciona la classe que té més afiliats.

Atès que aquesta operació se centra en el sector turístic, s'eliminen de l'anàlisi totes aquelles empreses que no tinguin com a activitat principal alguna relacionada amb turisme. Seguint les recomanacions de l'Organització Mundial del Turisme, es consideren com a sector turístic les activitats següents de la Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques: "55 i 56 Hostaleria, 491 Transport interurbà de passatgers per ferrocarril, 493 Altres tipus de transport terrestre de passatgers, 501 Transport marítim de passatgers, 503 Transport de passatgers per vies de navegació interiors, 511 Transport aeri de passatgers, 522 Activitats afins al transport, 791 Activitats de les agències de viatges i operadors turístics, 771 Lloguer de vehicles de motor, 773 Lloguer d'altres tipus de maquinària, equips i béns tangibles, 799 Altres serveis de reserves

i activitats que s'hi relacionen, 900 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles, 910 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals, 931 Activitats esportives i 932 Altres activitats recreatives i d'entreteniment”.

6. Altes i baixes

Pel que fa al nombre d'altres i baixes entre trimestres, val a dir que sorgeix de l'encreuament de les bases de dades d'empreses d'alta en períodes consecutius. En aquest sentit, tota empresa present un trimestre determinat però absent el trimestre posterior és comptabilitzada com a baixa. D'altra banda, tota empresa present un trimestre determinat però absent el trimestre anterior és considerada una alta.

A més, atès que l'activitat principal estimada d'una empresa pot canviar d'un trimestre a l'altre, a l'hora de tabular els resultats de les altes i les baixes s'utilitza només la informació de l'activitat econòmica del període final.

7. Difusió de resultats

L'Ibestat publicarà trimestralment un conjunt de cinc taules diferents amb el contingut següent:

- Nombre d'empreses d'alta en la Seguretat Social per període, sector d'activitat i illa de localització de l'empresa.
- Nombre d'empreses d'alta en la Seguretat Social per període, illa de localització de l'empresa, sector d'activitat i personalitat jurídica.
- Nombre d'empreses d'alta en la Seguretat Social per període, sector d'activitat i estrat d'assalariats.
- Demografia de les empreses inscrites en la Seguretat Social per període, sector d'activitat i illa de localització de l'empresa.
- Evolució del nombre de treballadors de les empreses que es mantenen d'alta en la Seguretat Social per període, sector d'activitat i illa de localització de l'empresa.